

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ:
Διαφοροποίηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας
στο πολυπολιτισμικό σχολείο:
Παιδαγωγικοί πόροι και παιδαγωγικές πρακτικές

Εισηγητής: Κ.Θ. Μπονίδης, επίκουρος καθηγητής
Σχολικής Παιδαγωγικής και Παιδαγωγικής της ειρήνης

A. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟΥ

Σκοπός του σεμιναρίου είναι οι συμμετέχοντες και οι συμμετέχουσες να γνωρίσουν και να αξιολογήσουν μια σειρά από διαφοροποιημένες (εποικοδομητικές και κριτικές) παιδαγωγικές πρακτικές (διδασκτικές μορφές, μεθόδους, δραστηριότητες, κ.λπ.), σε συνάρτηση με τα θεωρητικά τους ερείσματα, τις οποίες μπορούν να εφαρμόζουν κατά την εκπαιδευτική διαδικασία, προσδίδοντας σε αυτήν διαπολιτισμική διάσταση.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1) Ενότητα πρώτη (εισαγωγική): Πρόγραμμα σκοπών και στόχων-ενιαιοποιημένα προγράμματα

I) Πρόγραμμα σκοπών και στόχων:

- Σκοποί και στόχοι. Ταξινομίες διδακτικών στόχων
- Περιεχόμενα μάθησης: διάταξη των περιεχομένων μάθησης
- Μεθόδευση της διδασκαλίας: κοινωνικές και διδακτικές μορφές της διδασκαλίας, μέθοδοι και μέσα διδασκαλίας-Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας.
- Αξιολόγηση της σχολικής επίδοσης: διαγνωστική αξιολόγηση, διαμορφωτική αξιολόγηση και συνολική αξιολόγηση. Η “αντικειμενικού” τύπου αξιολόγηση.

II) Το πρόγραμμα διαδικασίας και τα ενιαιοποιημένα προγράμματα σπουδών

- Τα διεπιστημονικά προγράμματα: Μορφές διεπιστημονικότητας, συνεργασία των μαθημάτων και διάταξη των περιεχομένων μάθησης, μεθοδολογικές προσεγγίσεις, αξιολόγηση της σχολικής επίδοσης.
- Τα διαθεματικά προγράμματα.

(Εργαστήριο α' σύντομης διάρκειας: Σχεδιασμός επί χάρτου της δομής ενιαιοποιημένων προγραμμάτων (διεπιστημονικών και διαθεματικών) από ομάδες εκπαιδευτικών

2) Ενότητα δεύτερη: Διαφοροποίηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας-παιδαγωγικές πρακτικές και παιδαγωγικοί πόροι

- Το μοντέλο των τριών κύκλων
- Η μέθοδος project
- Αναζήτηση, συλλογή και παραγωγή παιδαγωγικών πόρων (εκπαιδευτικού υλικού)
- Σχολική ζωή και δραστηριότητες ως μέσα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης
- Ατομική μάθηση-ατομική εργασία,
- Κατά ζεύγη εργασία - μάθηση κατά ζεύγη
- Η συνέντευξη των τριών βημάτων
- Ομαδική διδασκαλία-ομαδική εργασία-ομαδική-συνεργατική μάθηση, το «σουπλά» της ομάδας
- Μαθητές/τριες διδάσκουν σε μαθητές/τριες
- Η αλυσίδα ομιλίας
- Συζήτηση «ενυδρείο»
- Αγκυροβολημένη διδασκαλία
- Αλληλογραφία και συμμετοχή σε forums στο διαδίκτυο
- Ανοικτή εκπαίδευση
- Σχέδιο εβδομαδιαίας εργασίας
- Στάσεις μάθησης
- Κύκλος μάθησης
- Βιωματική μάθηση
- Διδασκαλία στο Εργαστήριο

- Δημοκρατία σε μικρογραφία (Παιδικό κοινοβούλιο, Συμβούλιο της τάξης, Μαθητικές εταιρείες και σωματεία)
- Εθελοντική εργασία στο κοινωνικό πεδίο
- E-Learning
- Εξερεύνηση
- Εκθέσεις (ζωγραφικής, κηπουρικής κ.λπ.)
- Εργασία στο εργαστήριο Υπολογιστών
- Εφημερίδα της τάξης/του σχολείου
- Εφημερίδα του τοίχου
- Ημερολόγιο
- Θύελλα ιδεών
- Μαιευτική μέθοδος
- «Μέθοδος» της Επιστολής
- Ομάδες αναστοχασμού
- Ομαδικοί αγώνες
- Συνεργατικό παζλ
- Νοεροί χάρτες
- Ανάλυση οπτικού υλικού (φιλμς)
- Έκθεση του υλικού των μαθητών/τριών
- Περιδιάβαση στον εκθεσιακό χώρο
- Συζήτηση
- Λογομαχία
- Οργάνωση ημερίδων
- Δημιουργία ή επίλυση παζλ /κουίζ
- Παραστάσεις-δραματοποιήσεις
- Πεζοπορία-περίπατος
- Πείραμα
- Παίξιμο ρόλων
- Παρουσίαση των προϊόντων των μαθητών/τριών
- Παρουσίαση σε ανοιχτό ακροατήριο
- Παρουσίαση στο διαδίκτυο
- Προσομοίωση
- Στούντιο εργασίας
- Συμβούλιο της τάξης
- Συνεργατική μάθηση
- «Ταξίδι» με τη φαντασία
- Φεστιβάλ και Γιορτές
- Χαρτοφυλάκιο/φάκελος
- Ψυχόδραμα
- Το θέατρο του καταπιεσμένου
- Κριτικοί πολυγραμματισμοί
- Φάκελος
- Επίλυση συγκρούσεων με διαμεσολάβηση
- Εργαστήριο ειρήνης
- Αυθεντική αξιολόγηση. Αξιολόγηση της διαδικασίας και του αποτελέσματος

(Εργαστήριο β': Εισαγωγή στα προγράμματα του α' εργαστηρίου των παραπάνω παιδαγωγικών πρακτικών)

3) Ενότητα τρίτη: Διαφοροποίηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και έρευνα δράσης

Αυτονομία του/ης εκπαιδευτικού στο σχεδιασμό των προγραμμάτων σπουδών- ο/η εκπαιδευτικός ως ερευνητής και ερευνήτρια: Η διαδικασία ανάπτυξης ενός προγράμματος σπουδών από τον ίδιο τον εκπαιδευτικό ή την ίδια την εκπαιδευτικό και τους μαθητές και τις μαθήτριές του, προσαρμοσμένου στις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των συμμετεχόντων και των συμμετεχουσών στη διδακτική διαδικασία, μέσα από την έρευνα δράσης (στάδια της έρευνας, τεχνικές συλλογής υλικού, ανάλυσης και αξιοποίησής του, αξιολόγηση της έρευνας).

Παρουσίαση ενός παραδείγματος

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1) Βασική (ελληνόγλωσση)

- Altricher, H., Posch, P., Somekh, B. (2004), *Οι εκπαιδευτικοί ερευνούν το έργο τους*, Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Apple, M. & Christian-Smith, L.K. (1991), *The politics of the textbook*, New York-London: Routledge.
- Apple, M.-W. (1980), *Ιδεολογία και Αναλυτικά Προγράμματα*, Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής.
- Αρτινοπούλου, Β. (2001), *Βία στο σχολείο*, Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Αυδή, Α., Χατζηγεωργίου, Μ. (επιμ.) (2007), *Η τέχνη του δράματος στην εκπαίδευση*, Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Βρεττός, Γ & Καψάλης, Α. (1997), *Αναλυτικό Πρόγραμμα. Σχεδιασμός-αξιολόγηση-αναμόρφωση*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Bruner, J. (1961), *Η διαδικασία της Παιδείας*, μτφρ. Χρυσάνθη Κληρίδη, Αθήνα: Καραβία.
- Car, W. & Kemmis, S. (1997), *Για μια κριτική εκπαιδευτική θεωρία: εκπαίδευση, γνώση και έρευνα δράσης*, μτφρ. Α. Λαμπράκη-Παγανού, Ε. Μηλίγκου, Κ. Ροδιάδου-Αλμπάνη, Αθήνα: Κώδικας.
- Cohen, L., Manion, L. Morrison, K. (2008), *Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας*, Αθήνα: Έκφραση.
- Γκότοβος, Α. (2002), *Εκπαίδευση και ετερότητα*, Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Γούναρη, Π., Γρόλλιος, Γ. (επιμ.) (2010). *Κριτική Παιδαγωγική – μια συλλογή κειμένων*. Αθήνα: Gutenberg.
- Δραγώνα, Θ., Φραγκουδάκη, Α. (επιμ.) (2008), *Πρόσθεση όχι Αφαίρεση, Πολλαπλασιασμός όχι Διαιρέση*, Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Frey, K. (1986), *Η μέθοδος project. Μια μορφή συλλογικής εργασίας στο σχολείο ως θεωρία και πράξη*, Θεσσαλονίκη: Αφοι Κυριακίδη.
- Hollins, E., (2007), *Ο πολιτισμός στη σχολική μάθηση*, Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Johnsen, B.E., (1993), *Textbooks in the kaleidoscope- A critical survey of literature and research on educational texts*, Oxford.
- Κανάκης, Ι. (1989), *Διδασκαλία και μάθηση με σύγχρονα μέσα επικοινωνίας. Από την έκφραση του προσώπου ως τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές*, Αθήνα: Γρηγόρης.
- Κασσωτάκης, Μ. (1981), *Η αξιολόγηση της επιδόσεως των μαθητών*, Αθήνα: Γρηγόρης.
- Καψάλης, Α./Χαραλάμπους, Δ. (2007), *Το σχολικό εγχειρίδιο. Θεσμική εξέλιξη και σύγχρονη προοπτική*, Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Κόκκοτας, Π. (2004), *Διδακτική των φυσικών επιστημών, μέρος II, Η εποικοδομητική προσέγγιση της διδασκαλίας και της μάθησης*, Αθήνα: Έκδοση του συγγραφέα.
- Κυριακάκης, Γ., Μιχαηλίδου, Μ. (επιμ.) (2006), *Η προσέγγιση του άλλου*, Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Ματσαγγούρας, Η., (2004), *Η Διαθεματικότητα στη Σχολική Γνώση*. Αθήνα: Γρηγόρη.
- Μπαγάκης, Γ. (επιμ) (2004), *Ο Εκπαιδευτικός και το Αναλυτικό Πρόγραμμα*, εκδ. Μεταίχμιο,
- Μπίκος, Κ. (1990), *Βελτίωση των κοινωνικών σχέσεων στη σχολική τάξη. Ο κοινωνικοπαιδαγωγικός ρόλος του σχολείου*, Θεσσαλονίκη: Βιβλιοεκδοτική Αναστασάκη.
- Μπονίδης, Κ. ((2003) "Τα σύγχρονα προγράμματα διδασκαλίας και σχολικά βιβλία στην Ελλάδα: διαδικασία παραγωγής, μορφή και περιεχόμενο, 'πραγματικό' πρόγραμμα, προοπτικές", περ. *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τ. 131, σσ. 25-40.
- Μπονίδης, Κ. (2004), *Το περιεχόμενο του σχολικού βιβλίου ως αντικείμενο έρευνας: διαχρονική εξέταση της σχετικής έρευνας και μεθοδολογικές προσεγγίσεις*, Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Μπονίδης, Κ. (2005) «Η αξιολόγηση των σχολικών βιβλίων: διαδικασία και κριτήρια αξιολόγησης», στο: Βέικου (επιμ.) *Διδακτικό βιβλίο και εκπαιδευτικό υλικό στο σχολείο: Προβληματισμοί, δυνατότητες, προοπτικές* (Πρακτικά συνεδρίου που οργάνωσε το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Θεσσαλονίκη 17-19 Φεβρουαρίου 2005), Θεσσαλονίκη: Ζήτη, σσ. 106-119.
- Μπονίδης, Κ. (2007), «Οι επίσημες προδιαγραφές της διδασκαλίας (προγράμματα διδασκαλίας και σχολικά βιβλία) της μεταπολίτευσης: ιστορικο-συγκριτική και κριτική προσέγγιση». Στο: Χαραλάμπους, Δ. (επιμ.) *Μεταπολίτευση και εκπαιδευτική πολιτική*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, σσ. 265-297.

- Μπονίδης, Κ. (2009), «Κριτικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις στην έρευνα του περιεχομένου των σχολικών βιβλίων: θεωρητικές παραδοχές και 'παραδείγματα' ανάλυσης». Υπό δημοσίευση στο περιοδικό 'Συγκριτική και Διεθνής εκπαιδευτική επιθεώρηση'.
- Μπονίδης, Κ. (2010). *Προδιαγραφές της εκπαιδευτικής διαδικασίας: Θεωρία και πράξη*. Θεσσαλονίκη: Γράφημα.
- Μπονίδης, Κ. (2011), *Παιδαγωγική της ειρήνης: Η θεωρία και η πράξη μιας εκπαίδευσης που αποβλέπει στην ειρήνη, την κοινωνική δικαιοσύνη και την οικολογία*, Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Μπονίδης, Κ., Αντωνίου, Φ., Μπουραντάς, Ό. (2002β) «Ο εθνικός 'εαυτός' και ο εθνικός 'άλλος' στην εικονογράφηση των ελληνικών και τουρκικών σχολικών εγχειριδίων του γλωσσικού μαθήματος», *περ. Μακεδνόν*, τ. 10, σσ. 77-92.
- Μπονίδης, Κ., Λουκίδου, Δ., Αντωνίου, Φ., Μπαλαμπάνη, Κ., Μπουραντάς, Ό.), (2002α) "Το μάθημα της Ιστορίας στη Γ' τάξη του Γυμνασίου: Μία έρευνα δράσης με στόχο την ποιοτική αναβάθμισή του", *περ. Νέα Παιδεία*, τ. 101, , σσ. 140-151.
- Πηγιάκη, Π. (1998), *Προετοιμασία, σχεδιασμός και αξιολόγηση της διδασκαλίας*, Αθήνα: Γρηγόρης.
- Σολομών, Ι.-Κουζέλης, Γ. (επιμ.) (1994), *Πειθαρχία και Γνώση*, Αθήνα: Ε.Μ.Ε.Α.
- Χατζηγεωργίου, Ι. (1999), *Γνώθι το curriculum*, Αθήνα: Ατραπός.
- Χρυσάφιδης, Κώστας (1994), *Βιωματική-επικοινωνιακή διδασκαλία: η μέθοδος project*, Αθήνα: Gutenberg.

2) Ενδεικτική γενική βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση

- Αγγελάκος, Κ. (επιμ.). (2003). *Διαθεματικές προσεγγίσεις της γνώσης στο ελληνικό σχολείο*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Αλαχιώτης, Σ. (2001). Η Ευέλικτη Ζώνη του σχολείου. *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, τ. 6. Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.
- Αλαχιώτης, Σ. (2002α 3 Μαρτίου). Η συζήτηση για την παιδεία και η πρόταση για ένα σύγχρονο εκπαιδευτικό σύστημα. *Το Βήμα*.
- Αλαχιώτης, Σ., (2002β). Για ένα σύγχρονο εκπαιδευτικό σύστημα. *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, 7, 7-18. Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.
- Βαρνάβα-Σκούρα, Τζ. (1989). Διαθεματική Προσέγγιση στη διδασκαλία. *Παιδαγωγική Ψυχολογική εγκυκλοπαίδεια Λεξικό*, τ. 3. 1380. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Bernstein, B. (1989), *Παιδαγωγικοί Κώδικες και Κοινωνικός Έλεγχος*, Αθήνα: Αλεξάνδρεια.
- Βιτσιλάκη, Χ. (2005). Η Διαθεματικότητα στην εκπαιδευτική πράξη: Στοιχεία εφαρμογής με το παράδειγμα της μυθολογίας. Στο Γερμανός, Δ. & άλλοι [επιμ.], *Η Διαθεματική Προσέγγιση της Διδασκαλίας και της Μάθησης στην προσχολική και την πρώτη σχολική ηλικία* (Θεσσαλονίκη, 30/5 – 1/6 2003). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Βλάχος, Δ., Δαγκλής, Ι., Ζουγανέλη, Αικ. (2008), *Η ποιότητα στην εκπαίδευση*, Αθήνα: ΥΠΕΠΘ- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.
- Bourdieu, P. (1991), *Language and Symbolic Power*, Cambridge. Μεταφρασμένο στα ελληνικά (1999): *Γλώσσα και συμβολική εξουσία*, μτφρ.Κ. Καψαμπέλη, Αθήνα: Ινστιτούτο του βιβλίου Α. Καρδαμίτσα.
- Γκότοβος, Θ./Μαυρογιώργος, Γ./Παπακωνσταντίνου, Π. (1984), *Κριτική Παιδαγωγική και εκπαιδευτική πράξη*, Γιάννενα: Σύγχρονη Εκπαίδευση.
- Dewey, J. (1980), *Εμπειρία και Εκπαίδευση*, μτφρ. Λέανδρος Πολενάκης, Αθήνα: Γλάρος.
- Δημητριάδου, Ε. & άλλοι. (2009). *Η εισαγωγή των νέων βιβλίων μαθηματικών στο γυμνάσιο: από την οπτική των εκπαιδευτικών που τα δίδαξαν το σχολικό έτος 2007-2008*. Θεσσαλονίκη: Ζυγός.
- Θεοφιλίδης, Χ. (2002). *Διαθεματική Προσέγγιση της Διδασκαλίας*. Αθηνά: Γρηγόρη.
- Θωμαΐδης, Γ. & άλλοι. (2006). Γλώσσα, Ιστορία και Ευκλείδεια Γεωμετρία: μια δοκιμή διαθεματικής προσέγγισης Βέικου (επιμ.) *Διδακτικό βιβλίο και εκπαιδευτικό υλικό στο σχολείο: Προβληματισμοί, δυνατότητες, προοπτικές* (Πρακτικά συνεδρίου που οργάνωσε το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Θεσσαλονίκη 17-19 Φεβρουαρίου 2005), Θεσσαλονίκη: Ζήτη
- Foucault, M. (1982), *Ιστορία της σεξουαλικότητας*, τόμ. 1 & 2, μτφρ. Γκλ. Ροζάκη. Αθήνα: Εκδόσεις Ράππα.
- Foucault, M. (1987), *Η αρχαιολογία της γνώσης*, μτφρ. Κ. Παπαγιώργης. Αθήνα: Εξάντας
- Foucault, M. (1993), *Οι λέξεις και τα πράγματα: Μια αρχαιολογία των επιστημών του ανθρώπου*, μτφρ. Κ. Παπαγιώργης. 2η έκδ., Αθήνα: Εκδόσεις Γνώση.
- Κακανά, Δ.-Μ. & άλλοι. (2003). «Οι δεινόσαυροι»: διαθεματικό σχέδιο εργασίας μέσω της ομαδοσυνεργατικής μεθόδου. Στο Πρακτικά Πανελλήνιου Συνεδρίου, *Η Διαθεματική Προσέγγιση της Διδασκαλίας και της Μάθησης στην προσχολική και την πρώτη σχολική ηλικία* (Θεσσαλονίκη, 30/5 – 1/6 2003). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

- Καρατζιά-Σταυλιώτη, Ε., (2002). Η διαθεματικότητα στα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών: Παραδείγματα από την ευρωπαϊκή εμπειρία και πρακτική. *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, 7. Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.
- Καψάλης, Α., Μπονίδης, Κ., Σιπητάνου, Α. (επιμ.) (2000), *Η εικόνα του άλλου/γείτονα στα σχολικά βιβλία των βαλκανικών χωρών (πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου, Θεσσαλονίκη 16-18 Οκτωβρίου 1998)*, Αθήνα: Τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδανός.
- Κρίβας, Σ. (1995), *Παιδαγωγική Επιστήμη: Βασική Θεματική*, Αθήνα: Gutenberg.
- Κωνσταντινίδου, Ευθ. (2000), *Η κατασκευή της εθνικής ταυτότητας στα ελληνικά σχολικά βιβλία ιστορίας: μια κριτική κοινωνιοψυχολογική προσέγγιση*, (ανέκδοτη διδακτορική διατριβή), Θεσσαλονίκη: Α.Π.Θ.
- Lyotard, F.J. (1993), *Η μεταμοντέρνα κατάσταση*, Αθήνα: Γνώση.
- Ματσαγγούρας, Η. (2006). Η Διαθεματικότητα στη Σχολική Γνώση: Εννοιοκεντρική Αναπλαισίωση και Σχέδια Εργασίας. Αθήνα: Γρηγόρη.
- Μαυρογιώργος, Γ. (1983), "Σχολικό Πρόγραμμα και Παραπρόγραμμα", *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, 13, σσ. 74-81.
- Meyer, E. (1987), *Ομαδική διδασκαλία: θεμελίωση και παραδείγματα*, μτφρ. Λευτέρη Κουτσούκη, Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης.
- Μπέργκερ, Π. & Λούκμαν, Τ. (2003), *Η κοινωνική κατασκευή της πραγματικότητας*, μτφρ Κ. Αθανασίου, Αθήνα: Νήσος.
- Μπονίδης, Κ. (1998) "Ζητήματα έρευνας του περικειμένου των εγχειριδίων: Εθνικά αυτο-στερεότυπα και ετερο-στερεότυπα στην εικονογράφηση των εγχειριδίων 'ή Γλώσσα μου' του Δημοτικού Σχολείου", *Πρακτικά του Πανελλήνιου Συνεδρίου με θέμα: "Ελληνική παιδαγωγική και εκπαιδευτική έρευνα"*, Αθήνα: Ατραπός, σσ. 239-246.
- Μπονίδης, Κ. (1998), *Έρευνα των προδιαγραφών της διδασκαλίας στην ελληνική πρωτοβάθμια εκπαίδευση ... υπό το πρίσμα της Παιδαγωγικής της Ειρήνης* (ανέκδοτη διατριβή επί διδακτορία), Τομέας Παιδαγωγικής, Φιλοσοφική Σχολή, Α.Π.Θ.
- Μπονίδης, Κ. & Χοντολίδου, Ε. (1997), "Έρευνα σχολικών εγχειριδίων: από την ποσοτική Ανάλυση Περιεχομένου σε ποιοτικές μεθόδους ανάλυσης - το παράδειγμα της Ελλάδας", στο: Μ. Βάμβουκας, Α. Χουρδάκης (επιμ.), *Παιδαγωγική Επιστήμη στην Ελλάδα και στη Ευρώπη-Τάσεις και προοπτικές*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, σσ. 188-224.
- Νούτσος, Π.Χ. (1979), *Προγράμματα μέσης εκπαίδευσης και κοινωνικός έλεγχος (1931-1973)*. Αθήνα: Θεμέλιο.
- Νούτσος, Χ. (1983), *Διδακτικοί στόχοι και αναλυτικό πρόγραμμα: κριτική μιας σύγχρονης παιδαγωγικής ιδεολογίας*, Γιάννενα: Δωδώνη.
- Παμπούρη, Α. (1997), *Η έρευνα δράσης ως μέθοδος επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών*, (ανέκδοτη μεταπτυχιακή εργασία), Θεσσαλονίκη: Τομέας Παιδαγωγικής, Φιλοσοφική Σχολή Α.Π.Θ.
- Παπακωνσταντίνου, Θ. - Λαμπράκη - Παγανού, Α. (επιμ) (2004), *Πρόγραμμα Σπουδών και Εκπαιδευτικό Έργο στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση*, Τμήμα Φ.Π.Ψ, Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα, σσ. 21-60.
- Φίλιας, Β. (εποπτεία) (1998)², *Εισαγωγή στη Μεθοδολογία και τις Τεχνικές των Κοινωνικών Ερευνών*, Αθήνα: Gutenberg.
- Φλουρής, Γ. - Πασιάς Γ., 'Σχολική Γνώση και Προγράμματα Σπουδών: «Συστήματα Γνώσης», «Καθεστώα Αλήθειας» και «Πολιτικές Ρύθμισης» στη Γενική Εκπαίδευση (1980-2000)', στο: Μπαγάκης, Γ. (επιμ), *Ο Εκπαιδευτικός και το Αναλυτικό Πρόγραμμα*, εκδ. Μεταίχμιο, σσ. 125-137.
- Φλουρής, Γ. (1986), *Η αρχιτεκτονική της διδασκαλίας και η διαδικασία μάθησης*, Αθήνα: Γρηγόρης.
- Φλουρής, Γ. (1995), 'Αναντιστοιχία εκπαιδευτικών σκοπών, αναλυτικού προγράμματος, εκπαιδευτικών μέσων: Μερικές όψεις της εκπαιδευτικής αντιφατικότητας', Στο: Α. Καζαμίας - Μ. Κασσωτάκης (επιμ.), *Ελληνική Εκπαίδευση: Προοπτικές Ανασυγκρότησης και Εκσυγχρονισμού*, Αθήνα: Σείριος, σσ. 328-367.
- Φλουρής, Γ. (2000), *Αναλυτικά Προγράμματα για μια νέα εποχή στην εκπαίδευση*, Αθήνα: Γρηγόρης.
- Φραγκουδάκη, Α.& Δραγώνα, Θ. (1998), *Τι είν' η πατρίδα μας;*, Αθήνα, Αλεξάνδρεια.
- Χαραλαμπίδης, Ι. (1982), *Οργάνωση της διδασκαλίας και της μάθησης γενικά*, Αθήνα: Gutenberg.
- Χειμαριού, Ε. (1988), *Σύγχρονες τάσεις σχεδιασμού προγραμμάτων στην Αγγλία*, Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης.
- Westphalen, K. (1982), *Αναμόρφωση των Αναλυτικών Προγραμμάτων: εισαγωγή στη μεταρρύθμιση του curriculum/μετ. Ι. Πυργιωτάκη*, Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης.

Ξενογλώσση

- Agger, B. (1998), *Critical social theories*, Colorado: WestviewPress.
- Altermann-Köster, M., Holtappels, H.G., Kanders, M., Pfeiffer, H, de Witt, C. (1990), *Bildung über Computer?-Informationstechnische Grundbildung in der Schule*, Weinheim und München: Junenta.
- Anderson, L., et al (2001²), *Taxonomy for Learning, Teaching, and Assessing, A: A Revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives*, Allyn & Bacon
- Anglin, G. J., (1991) *Instructional Technology: Past, Present, and Future*, Englewood, CO: Libraries Unlimited.
- Apel, H.-J., Sacher, W. (Hrsg.) (2007³), *Studienbuch Schulpädagogik*, Bad Heilbrunn: Klinhardt.

- Apple, M. (1979), "Curriculum and Reproduction", *Curriculum Inquiry*, 9, (3) : 251-57.
- Apple, M.W. (2001), *Educating the 'Right' Way: markets, standards, God, and inequality*, New York: Routledge.
- Archbald, D. (1991), *Authentic assessment: What it means and how it can help schools*. WI: National Center for Effective Schools Research and Development, University of Wisconsin.
- Archbald, D. (1991), *Authentic assessment: What it means and how it can help schools*. WI: National Center for Effective Schools Research and Development, University of Wisconsin.
- Aschbacher, P. (1991), "Humanitas: A Thematic Curriculum." *Educational Leadership*, 49/2, σσ. 16-19.
- Bajaj, M. (επιμ.) (2008). *Encyclopedia of Peace Education*. Charlotte: Information Age Publishing. [σε ψηφιακή μορφή: <http://www.tc.edu/centers/epe/entries.html>].
- Bakhtin, M. (1986), *Speech Genres and Other Late Essays*, University of Texas Press.
- Bakhtin, M. (1981), *The Dialogical Imagination*, University of Texas Press.
- Balkan Colleges Foundation (ed.) (1998), *The Image of the Other. Analysis of the high-school textbooks in History from the Balkan countries*. Sofia, Corvette Printing House.
- Barrow, R. (1984), *Giving Teaching back to Teachers. A critical introduction to curriculum theory*, Brighton: Wheatsheaf Books.
- Barthes, R. (1988), *Εικόνα-Μουσική-Κείμενο*, μτφρ. Γ. Σπανός, Πλέθρον, Αθήνα.
- Barton, J., & Collins, A. (Eds.) (1997). *Portfolio assessment: A handbook for educators*. Menlo Park, CA: Addison-Wesley Publishing Co.
- Bastian, J. & Gudjons, H. (1998), *Das Projektbuch II. Über die Projektwoche hinaus- Projektlernen im Fachunterricht*, Hamburg: Bergmann+Herbig Verlag.
- Baumgart, F. (2007³), *Erziehungs- und Bildungstheorien*, Bad Heilbrunn: Klinhardt.
- Beane, J. (1997). *Curriculum Integration. Designing the Core of Democratic Education*. New York: Teacher College Press.
- Beane, James A. (1977), *Curriculum Integration: Designing the Core of Democratic Education*. New York: Teachers College Press.
- Bergess, R. (ed.) (1982), *Field Research: a Sourcebook and Field Manual*, London: Routledge.
- Bernstein, B. (1990), *The Structuring of Pedagogik Discourse*, London and New York: Routledge.
- Bernstein, B. (1996), *Pedagogy, Symbolic Control and Identity: Theory, Research, Critique*, London: Taylor & Francis.
- Bjerstedt, Å. (1994). *Disarmament education, education for international understanding, global education, peace education and other related terms. Comments and Preferences in a Group of Experts*. Peace Education Miniprints, 61. Malmö-Sweden: School of Education.
- Blenkin, G. M. et al (1992), *Change and the Curriculum*, London: Paul Chapman.
- Bobbitt, F. (1918), *The Curriculum*, Boston: Houghton Mifflin
- Bobbitt, F. (1928), *How to Make a Curriculum*, Boston: Houghton Mifflin
- Bonds, C.; Cox, C., III; and Gantt-Bonds, L. (1993), "Curriculum Wholeness through Synergistic Teaching." *The Clearing House*, 66/4, σσ. 252-254.
- Brandt, R. (1991), "On Interdisciplinary Curriculum: A Conversation with Heidi Hayes Jacobs." *Educational Leadership*, 49/2, σσ. 24-26.
- Brock-Utne, B. (1989). *Feminist Perspectives on Peace and Peace Education*. New York: Pergamon Press.
- Brophy, J., and Alleman, J. (1991), "A Caveat: Curriculum Integration Isn't Always a Good Idea." *Educational Leadership* 49/2, σσ. 66.
- Bruner, J.S. *The Process of Education*. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1961.
- Bryman, A. (1990), *Quantity and Quality in Social Research*, London: Unwin Hyman.
- Bulmer, M. (ed.) (1991), *Sociological Research Methods. An introduction*, London: MacMillan.
- Burns, R.J., Aspeslagh, R. (επιμ.) (1996). *Three decades of peace education around the world: An anthology*. New York: Garland.
- Caine, R., and Caine, G. (1991), *Making Connections: Teaching and the Human Brain*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Caine, Renate Nummela and Geoffrey Caine (1992), *Making Connections: Teaching and the Human Brain*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Calleja, J. (ed.) (1999), *Peace education*, Lecce Italy: PENSA Multimedia.
- Calliess J., Lob E.R. (Hrsg.) (1987), *Praxis der Umwelt- und Friedenserziehung, Band I, II, III: Grundlagen*, Düsseldorf: Schwann Handbuch.
- Carr, W., Kemmis, S. (1986). *Becoming Critical: Education, Knowledge and Action Research*. Falmer Press and Deakin University Press

- Choppin, A. (1992), "Aspects of design", στο: Bourdillon, H. (ed), *History and Social Studies - Methodologies of Textbook Analysis (Report of the educational research workshop held in Braunschweig 11-14 September 1990)*, Amsterdam/Lisse: Swets & Zeitlinger, σσ. 85-95.
- CIDREE. (2005). Cross Curricula Themes in secondary education.
- Clark, E. (1997). *Designing & implementing an integrated curriculum: a student- centered approach*. USA: Holistic Education Press.
- Cole, D. J., Ryan, C. W., & Kick, F. (1995). *Portfolios across the curriculum and beyond*. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.
- Cole, D. J., Ryan, C. W., & Kick, F. (1995). *Portfolios across the curriculum and beyond*. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.
- Cormier, S., and Hagmam, J. (1987). *Transfer of Learning*. San Diego, CA: Academic Press.
- Cornbleth, C. (1990) *Curriculum in Context*, Basingstoke: Falmer Press.
- Coulthard, C., (1995), *Critical Discourse Analysis*, London: Routledge.
- Dalheim, M. (Ed.). (1993). *Student portfolios* (National Education Association Professional Library Teacher-to-Teacher Series). Washington, DC: Bookshelf (Editorial Projects in Education).
- Dalheim, M. (Ed.). (1993). *Student portfolios* (National Education Association Professional Library Teacher-to-Teacher Series). Washington, DC: Bookshelf (Editorial Projects in Education).
- Danner, H. (1998), *Methoden geisteswissenschaftlicher Pädagogik*, München: Reinhardt.
- DeFina, A. A. (1992). *Portfolio assessment: Getting started*. New York: Scholastic Professional Books.
- Denzin, N. (1991), *Images of Postmodern Society. Social Theory and Contemporary Cinema*, London: SAGE Publications.
- Dewey, J. (1902) *The Child and the Curriculum*, Chicago: University of Chicago Press.
- Dewey, J. (1938) *Experience and Education*, New York: Macmillan.
- Diekmann, A. (1998), *Empirische Sozialforschung*, Hamburg: rororo.
- Dilthey, W. (1961), «Die Entstehung der Hermeneutik», 5ος τόμος, στο: Dilthey, W., *Gesammelte Schriften*, Stuttgart-Goettingen.: Teubner, σσ. 317-338.
- Dilthey, W. (1990), *Der Aufbau der gescichtlichen Welt in der Geisteswissenschaften*, 3. Aufl., Frankfurt a. M.: Suhrkamp.
- Dodge, D. T., Jablon, J. R., & Bickart, T. S. (1994). *Constructing curriculum for the primary grades*. Washington, DC: Teaching Strategies.
- Doll, R.- C. (1995⁹), *Curriculum Improvement*. Boston: Allyn and Bacon.
- Drake. S. (2007). *Creating standards-base integrated curriculum*. London: corwin press.
- Driscoll, M. (1991), *Psychology of Learning for Instruction*, Allyn and Bacon.
- Edgerton, R. (1990). Survey Feedback from Secondary School Teachers that are Finishing their First Year Teaching from an Integrated Mathematics Curriculum. Washington, DC, 1990. (ED 328 419).
- Edgerton, S. H. (1995), 'Curriculum Politics and Policies, in: Husen, T.- Postlethwaite, T. N.(eds), *The International Encyclopedia of Education*, vol. 3, second edition, New York: Pergamon, p.1334.
- Eisner, E. (1999), "Educational reform and the ecology of schooling", in Ornstein, A. – Behar-Horenstein, L. (eds), *Contemporary issues in curriculum*, Boston: Allyn & Bacon, σσ. 539-553.
- Ellen, R.F. (ed.) (1992), *Ethnographic Research*, London: Academic Press.
- Elliot, J. (1991), *Action Research for Educational Change*, Milton Keynes: Open University Press.
- Eraud, M. (ed) (1991), *Education and the Information Society*, London: Cassell/Council of Europe.
- Fairclough, N. & Wodak, R. (1997), «Critical Discourse Analysis», στο: Van Dijk, T.A. (επιμ.) (1997). *Discourse as Social Interaction. Discourse Studies: multidisciplinary introduction*, 2. London: Sage Publications.
- Fairclough, N. (1992). *Discourse and Social Change*. Cambridge: Polity Press.
- Fairclough, N. (1995), *Critical Discourse Analysis: The critical study of the language*, London and New York: Longman.
- Fairclough, N. (1996), «Technologisation of discourse», στο: Caldas-Coulthard, C. & Coulthard, M. (επιμ), *Texts and Practices: Readings in Critical discourse analysis*, London and New York: Routledge.
- Flick, U. (1998), *Qualitative Forschung*, Hamburg: rororo.
- Fogarty, R. (1991), *The Mindful School: How to Integrate the Curricula*. Palatine, IL: Skylight Publishing.
- Fogarty, R., and Stoehr, J. (1991). *Integrating Curricula with Multiple Intelligences: Teams, Themes, and Threads*. Palatine, IL: Skylight Publishing, Inc.
- Foucault, M. (1979) *Discipline and Punish: The birth of the prison*, μτφρ. A. Sheridan. New York: Vintage House.
- Foucault, M. (1980), *Power/Knowledge: Selected interviews and other writings 1972-1977*. Hassocks, Sussex: Harvester Press.
- Freire, P. (1971). *Pedagogy of the oppressed*. New York: Seabury Press.
- Freire, P. (1973). *Education for critical consciousness*. New York: Seabury Press.
- Frey, K. (1972), *Theorien des Curriculums*, Weinheim: Beltz.

- Frey, K. (2007). *Die Projektmethode*. Weinheim und Basel: Belz.
- Fritzsche, K.P. (Hrsg.) (1992β), *Schulbuch auf dem Prüfstand*, Studien zur Interkationalen Schulbuchforschung-Schriftreihe des Georg-Eckert-Instituts, 75, Frankfurt/Main: M. Diesterweg.
- Frow, J & Morris, M. (2000) «Cultural Studies», στο: Denzin, N. & Lincoln, Y. (επιμ.), *Handbook of Qualitative Research*, Thousand Oaks: Sage Publications, Inc., σσ. 315-346.
- Früh, W. (1991), *Inhaltsanalyse-Theorie und Praxis*, München: Oeschlaeger.
- Fullan, M. & Stiegelbauer S. (1991), *The new meaning of educational change*, London : Cassell.
- Gadamer, H.-G. (1990), *Gesammelte Werke, Bd 1 Heremeneutik: Wahrheit und Methode: Grundzuege einer philosophischen Hermeneutik*, 6. Aufl., Tuebingen: Mohr.
- Gagne, R. M., (1985) *The Conditions of Learning and Theory of Instruction*, New York: CBS College Publishing.
- Gagné, R.M. and Briggs, L.J. (1974). *Principles of instructional design (2nd ed.)*. Holt, Rinehart, and Winston.
- Galton, M., Moon, B. (ed.) (1983), *Changing schools... changing curriculum*, London: Harper & Row.
- Galtung, J. (1969). Violence, Peace and Peace Research. *Journal of Peace Research*. 6/3, σσ. 167-191.
- Galtung, J. (1976), "Peace education: problems and conflicts", στο: Haavelsrud, M. (ed.), *Education for peace: Reflection and Action*, Guilford: IPC Science & Technology Press.
- Galtung, J. (1990), "Cultural Violence", *Journal of peace research*, Vol. 27, No 3 (Aug. 1990), 291-305.
- Galtung, J. (1996). *Peace by peaceful means: Peace and conflict development and civilization*. London: Sage Publications.
- Gamson, (2000) «Sexualities, Queer Theory and Qualitative Research», στο: Denzin, N. & Lincoln, Y. (επιμ.), *Handbook of Qualitative Research*, Thousand Oaks: Sage Publications, Inc., σσ. 347-365.
- Garfinkel, H. (1967), *Studies in ethnomethodology*, N.J.: Prentice Hall.
- Gehrke, N. (1991), "Explorations of Teachers' Development of Integrative Curriculums." *Journal of Curriculum Supervision* 6/2, σσ. 107-112.
- Giroux, H. (1983). Theory and resistance in education: a pedagogy for the opposition. USA: Heinemann.
- Giroux, H.- A. et al. (ed) (1981), *Curriculum & Instruction*. Berkeley, CA: McCutchan.
- Glasgow, N. A. (1997). *New curriculum for new times: A guide to student-centered, problem-based learning*. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.
- Goldsmith, E. (1984), *Research into illustration: An approach and a review*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Görlich, M., Wulf, Ch., Zirfas, J. (2007), *Pädagogische Theorien des Lerner*, Weinheim und Basel: Belz.
- Graham, P. & Selby, D. (1988), *Global Teacher, Global Learner*, London: Hodder & Stoughton.
- Grundy, S. (1987) *Curriculum: product or praxis?* Lewes: Falmer Press.
- Habermas, J. (1971), «Vorbereitende Bemerkungen zu einer Theorie der kommunikativen Kompetenz», στο: Habermas, J. & Luhmann, N, *Theorie der Gesellschaft*, Frankfurt.
- Habermas, J. (1983), *Moralbewusstsein und kommunikatives Handeln*, Frankfurt.
- Habermas, J. (1991), *Texte und Kontexte*, Frankfurt.
- Hamersley, M. (ed.) (1993), *Social Research*, London: SAGE Publications.
- Hargreaves, A. (1995), *Changing teachers, changing times*, London: Cassell.
- Hargreaves, A. (2003), *Teaching in the knowledge society: Education in the age of insecurity*, , Buckingham: Open University Press.
- Harris, I. (1988). *Peace Education*. New York: McFarland & Co.
- Harris, I. (2004), Peace education theory, *Journal of peace education*, 1/1, σσ. 5-18.
- Harris, I., M. Morrison (2003²). *Peace education*. Jefferson, New York: McFarland.
- Harris, I. (1999). Types of Peace Education. Στο: Raviv, A., Oppenheimer, L., Bar-Tal, D. (επιμ.). *How children understand war and peace*. San Francisco: Jossey-Bass, σσ. 299-317.
- Hart, D. (1994). *Authentic Assessment: A Handbook for Educators*. Menlo Park, CA; Addison-Wesley Pub. Co.
- Hartley, J. (1985), *Designing instructional text*, London: Kogan Page, New York: Nichols.
- Heinze-Prause, R. & Heinze, T. (1996), *Kulturwissenschaftliche Hermeneutik*, Opladen: Westdeutscher Verlag.
- Hicks, D. [επιμ.] (1988), *Education for peace: issues, principles and practice in classroom*, London and New York: Routledge.
- Hollingsworth, S. (ed.) (1997), *International Action Research: A Casebook for Educational Reform*, London: The Falmer Press.
- Giroux H.A. (1983). *Theory and Resistance in Education: A Pedagogy for the Opposition*. Westport: Bergin & Garvey.
- <http://www.cidree.org/toon/10/45/>
- Humphreys, A.; Post, T.; and Ellis, A. (1981), *Interdisciplinary Methods: A Thematic Approach*. Santa Monica, CA: Goodyear Publishing Company.

- Jacobs, H. H. (1989), *Interdisciplinary Curriculum: Design and Implementation*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Jacobs, H. H. (1989). *Interdisciplinary Curriculum: Design and Implementation*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Jäger, S. (1993), *Kritische Diskursanalyse*, Duisburg: Diss-Studien.
- Jank, W., Meyer, H. (1991), *Didaktische Modelle*, Berlin: Cornelsen Scriptor.
- Johnsen, B.E., (1993), *Textbooks in the kaleidoscope- A critical survey of literature and research on educational texts*, Oxford.
- Kellaghan, Th., Stufflebeam, D., Wingate, L. (2003), *International Hanbook of Educational Evaluation*, v. 9, Dordrecht: Kluwer Academic Publishers.
- Kelly, A. V. (1999⁴) *The Curriculum. Theory and practice*, London: Paul Chapman.
- Kemmis, W. & MacTaggart, R. (ed.) (1988), *The action research reader*, Victoria: Deakin University.
- Kennedy, K.J. (1995), 'An analysis of the policy contexts of recent curriculum reforms efforts in Australia, Great Britain and the United States', in: Carter, D.-O'Neil, M. (eds), *International perspectives on educational reform and policy implementation*, London: Falmer press.
- Kincheloe, J. & MacLaren, P. (2000) «Rethinikg Critical Theory and Qualitative Research», στο: Denzin, N. & Lincoln, Y. (επιμ.), *Handbook of Qualitative Research*, Thousand Oaks: Sage Publications, Inc., σσ. 279-314.
- Kiper, H., Meyer, H., Topsch W. (2002), *Einführung in die Schulpädagogik*, Berlin: Cornelsen Scriptor.
- Klafki, W. (1971), «Erziehungswissenschaft als kritisch-konstruktive Theorie: Hermeneutik – Empirie – Ideologiekritik», *Zeitschrift fuer Pädagogik*, σσ. 351-385.
- Klafki, W. (1973), «Hermeneutisches Verfahren in der Erziehungswissenschaft», *Funkkolleg*, 3, Frankfurt: χ.ε., σσ. 126-153.
- Klafki, W. (1985), *Neue Studien zur Bildungstheorie und Didaktik: Beiträge zur kritisch-konstruktiven Didaktik*, Weinheim : Beltz.
- Kress, G. & Van Leeuwen, Th. (1996), *Reading images - The Grammar of Visual Design*, New York: Routledge.
- Kress, G. & Van Leeuwen, Th. (2001), *Multimodal discourse. The modes and media of contemporary communication*, London: Arnold.
- Kress, G. (1989), *Communication and Culture*, Sidney: New South wales University Press.
- Kress, G. (1989), *Linguistic processes in sociolcultural practise*, London.
- Kress, G. (1989), *Γλωσσικές διαδικασίες σε κοινωνικοπολιτισμική πρακτική*, μτφρ. Ε. Γεωργιάδη, Αθήνα: Σαββάλας.
- Krippendorff, Klaus (1980), *Content Analysis-An indroduction to its methodology*, Newbury park: Sage Publications.
- Kristeva, J. (1980), *Desire in language*, Oxford: Routledge.
- Kurt, R. & Henning, H. (1998). Collaboration among teachers, researchers and in service trainers to develop an integrated curriculum. Στο: Journal of curriculum studies 30: 6, 661-667. UK: Routledge.
- Lamnek, S. (1995), *Qualitative Sozialforschung*, τ. 1+2, Weinheim: Beltz.
- Leeuwen, Th. van (1992), "The Schoolbook as a multimodal Text", *Internationale Schulbuch-forschug*, 1, σσ. 35-58.
- Lipson, M.; Valencia, S.; Wixson, K.; and Peters, C. (1993), "Integration and Thematic Teaching: Integration to Improve Teaching and Learning." *Language Arts* 70/4, σσ. 252-264.
- Longstreet, W.S. –S Hane (1993), *H. Curriculum for a new millennium*, Boston: Allyn & Bacon.
- MacIver, D. (1990), "Meeting the Need of Young Adolescents: Advisory Groups, Interdisciplinary Teaching Teams, and School Transition Programs." *Phi Delta Kappan* 71/6, σσ. 458-465.
- MacIver, D. (1990). "Meeting the Need of Young Adolescents: Advisory Groups, Interdisciplinary Teaching Teams, and School Transition Programs." *Phi Delta Kappan* 71/6 (1990): 458-465.
- Madaus, G. F. (1988). «The influence of testing on the curriculum». Στο: L. N. Tanner (Ed.), *Critical issues in curriculum: 87th yearbook of the National Society for the Study of Education*. Chicago: University of Chicago Press.
- Mallery, A.L. (2000). *Creating a catalyst for thinking*. Needham Heights: Allyn and Bacon.
- Marzano, R.J (1993), *Assessing Student Outcomes*, Alexandria, VA:ASCD.
- Marzano, R.J (2001), *Designing a new taxonomy of educational objectives*, Alexandria, VA:ASCD.
- Mattes, W. (2011). *Methoden für den Unterricht*. Braunschweig: Schöningh.
- Maurer, R. E. (1996). *Designing alternative assessments for interdisciplinary curriculum in middle and secondary schools*. Boston: Allyn and Bacon.
- Mayring, Ph. (1993), *Qualitative Inhaltsanalyse-Grundlagen und Techniken*, Weinheim: Deutscher Studien Verlag.
- McCormick, R. & James M. (1990), *Curriculum evaluation in schools*, London: Routledge.
- Mclaren, P. (1989), *Life in schools : An Introduction to Critical Pedagogy in the Foundations of Education*, New York: Longman.

- McTaggart, R. (ed.) (1997), *Participatory action research*, New York: State University of New York.
- Mehlinger, H.D., (Ed.) (1981), *Unesco Handbook for the Teaching of Social Studies*, Paris: Indiana University, Bloomington. Social Studies Development Center, United Nations Educational, Scientific, and Cultural Organization.
- Minser, W.-R. (Hrsg.) (1978), *Curriculum und Lehrplan*, München: Urban und Schwarzenberg.
- Mitchell, J & others. (χ.χ.). The Ultra 5000 project. San Diego, California.
- Moser, H. (1978), *Aktionsforschung als kritische Theorie der Sozialwissenschaften*, München : Kosel-Verlag.
- Muller, J. (2005), *The authentic assessment toolbox: enhancing student learning through on line Faculty Development*, *Journal of On Line Learning and Teaching*.
- Norton, P. and Wiburg, K. M. (1998) *Teaching with Technology*. Orlando, FL: Harcourt Brace & Company.
- Olechowski, R. (Hrsg.) (1995), *Schulbuchforschung*, Frankfurt: Peter Lang.
- Oster, L. (1993), "Sub-Saharan Africa: An Interdisciplinary Curriculum Unit." *English Journal* 82/4 , σσ. 24-28.
- Paffrath, H.F. (Hg.) (1987), *Kritische Theorie und Paedagogik der Gegenwart*, Weinheim: Deutscher Studien Verlag.
- Patton, M. Q. (1990²). *Qualitative evaluation and research methods*, Newbury Park, CA: Sage.
- Peeck, J. (1994), «Wissenserwerb mit darstellenden Bildern», στο: Weidenmann, B. (επιμ.) *Wissenserwerb mit Bildern: Instruktionale Bilder in Printmedien, Film/Video und Computerprogrammen*, Bern: Verlag Hans Huber, σσ. 59-94.
- Peters, M., (1995), "Educational reform and the politics of the curriculum in New Zealand", in: Carter, D. - O' Neil, M. (eds), *International perspectives on educational reform and policy implementation*, London: Falmer press.
- Petersen, J. (1987), *Paedagogische Argumentation und didaktische Forschung I*, Kiel: Baerbel Mende.
- Pettersson, R. (1988), «Interpretation of Image Content», στο: *Educational communication and Technology Journal*, 36/1, σσ. 45-55.
- Pettersson, R. (1994), «Visual Literacy und Infologie», στο: Weidenmann, B. (επιμ.), *Wissenserwerb mit Bildern: instruktionale Bilder in Printmedien, Film/Video und Computerprogrammen*, Bern: Hans Huber, σσ. 215-235.
- Pinar, W. , Reynolds, W., Slattery, P., Taubman, P. (2004), *Understanding curriculum*, New York: Peter Lang.
- Plank, D.N. (1998), 'Why school reform doesn't change schools : Political and organizational perspectives', in Boyle, W.- Kerchner, C. (eds), *The politics of Excellence and choice in education*, London: Falmer press.
- Potter, J. & Wetherell, M. (1987), *Discourse and Social Psychology: Beyond Attitudes and Behavior*, London: Sage.
- Potter, J. & Wetherell, M. (1995), «Discourse analysis», στο: Smith, J.A., Harre, R, Langenhove (επιμ.), *Rethinking methods in psychology*, London: Sage.
- Reardon, B. (1988). *Comprehensive peace education*. New York and London: Teachers College Press.
- Reardon, B. (2001). *Education for a culture of peace in a gender perspective*. Paris: UNESCO.
- Reich, K. (2006). *Konstruktivistische Didaktik*. Weinheim: Beltz.
- Rennie, L. (2007). *The impact of an integrated curriculum on student attitudes about science and learning of electricity concepts*. Australia.
- Ritsert, J. (1972), *Inhaltsanalyse und Ideologiekritik. Ein Versuch über kritische Sozialforschung*, Frankfurt: Athenaeum.
- Robertson, R. & Combs, A. (1995). *Chaos theory in psychology and the live sciences*. New Jersey: Lawrence Erlbaum.
- Rust, H., (1980), *Struktur und Bedeutung. Studien zur qualitativen Inhaltsanalyse*, Berlin: Spiess.
- Rust, H., (1981), *Methoden und Probleme der Inhaltsanalyse*, Tübingen: Gunter Narr Verlag.
- Rustemeyer, R. (1992), *Praktisch-Methodische Schritte der Inhaltsanalyse*, Münster: Aschendorff.
- Schellenberger, H. (1973), *Das Schulbuch-Produkt und Faktor gesellschaftlicher Prozesse*, Düsseldorf: Aloys Henn Verlag.
- Schnaitmann, W.G. (Hrsg.) (1996), *Theorie und Praxis der Unterrichtsforschung*, Donauwoerth: Auer Verlag.
- Senghaas, D. (επιμ.). *Imperialismus und strukturelle Gewalt*, Frankfurt am Main: Suhrkamp Verlag.
- Shaklee, B. D., & Viechnicki, K. J. (1995). «A qualitative approach to portfolios: The Early Assessment for Exceptional Potential Model». *Journal for the Education of the Gifted*, 18 (2), σσ. 156-170.
- Shaklee, B. D., Barbour, N. E., Ambrose, R., & Hansford, S. J. (1997). *Designing and using portfolios*. Boston: Allyn and Bacon.
- Shoemaker, B. (1989), "Integrative Education: A Curriculum for the Twenty-First Century." *Oregon School Study Council* 33/2 .
- Shoemaker, B. (1989). "Integrative Education: A Curriculum for the Twenty-First Century." *Oregon School Study Council* 33/2.
- Shubert, W. (1986), *Curriculum : Perspective, Paradigm and Possibility*, New York: MacMillan.
- Skilbeck, M. (1995), 'Curriculum renewal', in: *International Encyclopedia of Curriculum*, vol. 3, p.1339.
- Smith, H.W. (1975), *Strategies of Social Research. The Methodological Imagination*, London: Prentice Hall.

- Somekh, B., & Davis, N (ed.) (1998), *Using Information Technology effectively in Teaching and Learning*, London and New York: Routledge.
- Spajić-Vrkaš, V., Teutsch, R. (επιμ.). *Peace Education in Europe. Visions and experiences*. Münster, New York: Waxmann.
- Stefan H., R.K. (eds.) (1995), *Didaktik and/or curriculum*, Kiel: Institut für die Pädagogik der Naturwissenschaften.
- Steffe, L. & Gare, J. (1995). *Constructivism in education*. New Jersey: Lawrence Erlbaum.
- Stenhouse, L. (1975) *An introduction to Curriculum Research and Development*, London: Heineman.
- Strauss, A. (1998), *Grundlagen qualitativer Sozialforschung*, München: W. Fink.
- Strietzel, H. (1989), *Das Schulbuch im Unterricht*, Berlin: Volk und Wissen.
- Taba, H. (1962), *Curriculum Development: Theory and Practice*. New York: Harcourt, Brace & World.
- Tanner L. N. (Ed.) (1988)., *Critical issues in curriculum: 87th yearbook of the National Society for the Study of Education*. Chicago: University of Chicago Press.
- Taylor, P. – Richards C., (1979), *An Introduction to curriculum studies*. New York: Humanities press.
- Thierney, G. (2000), «Undaunted Courage: Life history and the Postmodern Challenge», στο: Denzin, N. & Lincoln, Y. (επιμ.), *Handbook of Qualitative Research*, Thousand Oaks: Sage Publications, Inc., σσ. 537-553.
- Thorburn M. (2003). The effects of an integrated curriculum model on teacher's pedagogy practices. University of Edinburgh.
- Tierney, R. J., Carter, M.A., & Desai, L. E. (1991). *Portfolio assessment in the reading-writing classroom*. Norwood, MA: Christopher-Gordon Publishers.
- Tyler, R.-W. (1950), *Basic Principles of Curriculum and Instruction*. Chicago: University of Chicago Press.
- Van Dijk, T.A. (ed.) (1985), *Handbook of Discourse Analysis*, New York: Academic Press.
- Van Leeuwen, T. & Jewit, C. (επιμ.) (2001), *Handbook of visual analysis*, London: SAGE.
- Van Leeuwen, T. & Kress, G. (1995), "Critical Layout Analysis", *Internationale Schulbuchforschung*, 1, Diesterweg, Frankfurt, σσ. 25-43.
- Van Leeuwen, T. & Selander, S. (1995), «Picturing 'our' heritage in the pedagogik text: layout and illustrations in an Australian and a Swedish history textbook», *Curriculum studies*, 27/5, σσ. 501-522.
- Van Leeuwen, T. (1992), "The Schoolbook as a Multimodal Text", *Internationale Schulbuchforschung*, 1, Frank
- Van Parreren, C.F. (1983), "Teaching pupils to 'read' pictures" στο: Bried R. (Ed.), *Media science*, Butterworth, Durban, σσ. 65-71.
- Vars, G. (1965). A Bibliography of Research on the Effectiveness of Block-Time Programs. Ithica, NY: Junior High School Project, Cornell University.
- Wagner, H.J. (1999), *Rekonstruktive Methodologie*, Opladen: Leske+Budrich.
- Wang, H. P. (χ.χ.). From one to nine: a new integrated curriculum for the new millennium.
- Watson, R. (1997), «Ethnomethodology and Textual Analysis», στο: Silverman, D. (επιμ.), *Qualitative Research. Theory, Method and Practice*, London: SAGE.
- Weimer, M, (2002), *Lerner-centered teaching*, San Francisco: Jossey Bass.
- Wilson, C. Th. et al. (1981), *The design of printed instructional materials: research on illustrations and typography*, Washington: National Institute of Education.
- Winograd, P., & Jones, D. L. (1992). The use of portfolios in performance assessment. *New Directions for Educational Reform*, 1 (2), 37-50.
- Wittrock, C.M. (ed.)(1985), *Handbook of research on teaching*, Third Edition, New York: Macmillan Publishing Company.
- Wodak, R. (επιμ.) (1989), *Language, Power and Ideology*, Amsterdam: Benjamins.
- Wulf, C. (1978). *Theorien und Konzepte der Erziehungswissenschaft*. München: Juventa Verlag.
- Wulf, C. (επιμ.) (1973). *Kritische Friedenserziehung*. Frankfurt: Suhrkamp.
- Wulf, Ch. (2003). *Educational Science: Hermeneutics, Empirical Research, Critical Theory*. Münster, New
- Ziechmann, J. (1979), *Curriculum-Diskussion und Unterrichtspraxis*, Stuttgart: Kohlhammer.

3) Δικτυακοί τόποι

http://carbon.cudenver.edu/~mryder/itc_data/constructivism.html
www.archeworks.org/projects/tcsp/ic_guide.html

www.ascd.org
www.cbsemath.com/syllabu08.pdf
www.curriculum.cc.ca.us
www.curriculumonline.gov.uk
www.edu.gov.on.ca/eng/curriculum/secondary
www.filmarchive.org.nz/education/secondary_art.html
www.highlandschools-virtualib.org.uk/secondary_curriculum
www.infed.org/biblio/b-curric.htm
www.molecreek.tased.edu.au/integratedcurriculumpolicy.htm
www.nwrel.org/scpd/sirs/8/c016.html
www.pi-schools.gr
www.primedu.uoa.gr/sciedu/BIBLIO/bookTeachers/idroduce/43construct.htm
www.scusd.edu/secondary_curriculum/index.htm
www.un.org/cyberschoolbus/cur.html
www.ypepth.gr
www.amazon.com/exec/obidos/ASIN/0897890329/teacherscolleger
...

